

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שוורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

לפני כבוד השופטת נועה גרוסמן

חיים שוורצנברג
ע"י ב"כ עו"ד רנן זיו

תובע

נגד

וואלה! תקשורת בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד ניר הראל

נתבעת

פסק דין

כללי:

1. התובע הינו צלם עצמאי המתעד בין השאר אירועים חברתיים ופוליטיים. הנתבעת הינה חברת תקשורת פרטית שבבעלותה אתר החדשות "וואלה" (תיקרא להלן גם: "וואלה"). התובע עתר לצו עשה ופיצוי כספי בגין זכויות יוצרים שיש לו לטענתו בשלושה צילומים שצולמו על ידו, ואשר הופרו לטעמו בשבע כתבות שפרסמה וואלה. לאחר הגשת כתב התביעה ביצעה וואלה לטענת התובע הפרה נוספת, בגינה הגיש התובע תובענה נפרדת בבית משפט השלום בתל-אביב. הדיון באותה תובענה הופסק עד מתן פסק הדין בהליך הנוכחי.

גרסת התובע:

2. לטענת התובע, הוא צלם עצמאי מזה שנים רבות ומתעד בין השאר גם צילומי הפגנות בכפר נבי סאלח שבשומרון. הוא מציין (סעיף 6 לתצהיר) כי תיעוד ההפגנות בכפר כרוך בסיכון אישי רב מפגיעות אבנים וגז מדמיע. צילומים נבחרים הוא מעלה דרך קבע לאתר האינטרנט שלו: <https://schwarzenberg.com> (להלן: "אתר האינטרנט של התובע"), או לחשבון הפייסבוק שלו <https://www.facebook.com/schwarzenberg> (להלן: "דף הפייסבוק של התובע").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

- 1 בנוסף, התובע מציין כי הוא מטביע על כל הצילומים את שמו, שנת הצילום ואת סימן
2 זכויות היוצרים: HaimSchwarczenberg©20...
3
- 4 3. התובע מפרט בסעיפים 9 – 11 לתצהירו, כיצד תיעד במצלמתו הפגנות שנערכו בכפר נבי
5 סאלח, שם צילם תמונות שפורסמו לאחר מכן באתר האינטרנט של וואלה ללא מתן קרדיט
6 וללא תשלום.
7 ביום 5.4.14 תיעד לדבריו את נור תמימי משתתפת בהפגנה עם כיסוי פנים (להלן: **"הצילום**
8 **עם נור"**) והעלה את הצילום לחשבון הפייסבוק שלו, תוך הטבעת שמו וסימן זכויות
9 היוצרים (צורף כנספח ג' לתצהיר).
10 ביום 11.9.15 תיעד לדבריו הפגנה נוספת בנבי סאלח. בין השאר צילם את עהד תמימי
11 נושאת את דגל פלסטין (להלן: **"הצילום עם עהד והדגל"**) והעלה צילום זה לאתר
12 האינטרנט שלו כשעליו מוטבע שמו וסימן זכויות היוצרים (צורף כנספח ד' לתצהיר).
13 ביום 25.3.16 תיעד במצלמתו הפגנה נוספת בנבי סאלח, שם צילם את עהד תמימי מול
14 שוטר מג"ב (להלן: **"הצילום עם עהד והשוטרת"**). הוא העלה את הצילום לאתר
15 האינטרנט שלו שעליו הוטבע שמו וסימן זכויות היוצרים (צורף כנספח ה' לתצהיר).
16
- 17 4. בשבוע האחרון של חודש דצמבר 2017 הוברר לו כי הנתבעת עשתה שימוש בשלושת
18 הצילומים האמורים, כאשר שילבה אותם בשבע כתבות שונות שהתפרסמו באתר וואלה
19 בעקבות מעצרה של עהד תמימי לאחר עימות עם חיילי צה"ל ביום 15.12.17.
20
- 21 5. הכתבה הראשונה פורסמה ביום 19.12.17 תחת הכותרת: **"אגרוף לחיילים ופגישה עם**
22 **ארדואן"** מאת אמרי לוי-סדן. שם שולב הצילום עם עהד והשוטרת ומתחתיו נרשם: **"צילום**
23 **מסך מפייסבוק"** ללא קרדיט לתובע וללא תשלום (צילום המסך של הכתבה צורף כנספח
24 ו' לתצהיר).
25
- 26 6. הכתבה השנייה פורסמה ביום 19.12.17 תחת הכותרת: **"הנערה שתועדה בועטת בקצין**
27 **תישאר בקצין"** מאת אשר הלפרין ואמרי לוי-סדן. גם שם שולב הצילום עם עהד והשוטרת
28 ומתחתיו נרשם: **"צילום: פייסבוק"** ללא קרדיט לתובע וללא תשלום (צילום המסך של
29 הכתבה צורף כנספח ז' לתצהיר).
30
- 31 7. הכתבה השלישית פורסמה ביום 20.12.17 תחת הכותרת: **"אחרי תמימי נעצרה נערה**
32 **נוספת"** מאת אמיר בוחבוט ואמרי לוי-סדן. שם שולב הצילום עם עהד והשוטרת ומתחתיו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

- 1 נרשם: "צילום מתוך פייסבוק" ללא קרדיט לתובע וללא תשלום (צילום המסך של הכתבה
2 צורף כנספח ח' לתצהיר).
3
- 4 8. הכתבה הרביעית פורסמה ביום 20.12.17 תחת הכותרת: "המ"פ שהותקף הסביר" מאת
5 אמיר בוחבוט. שם שולב הצילום עם עהד והשוטרת ומתחתיו נרשם: "צילום פייסבוק".
6 כמו כן שולב שם הצילום עם עהד והדגל, ללא הסבר מנין נלקח. שני הצילומים נכללו
7 בכתבה ללא קרדיט לתובע וללא תשלום (צילום המסך של הכתבה צורף כנספח ט'
8 לתצהיר).
9
- 10 9. הכתבה החמישית פורסמה ביום 20.12.17 תחת הכותרת: "בעולם הערבי הופתעו מאיפוק
11 הקצין בנבי סאלח" מאת פואד סלאמה. שם שולב הצילום עם עהד והשוטרת הפעם ללא
12 כיתוב כלשהו מתחתיו. ללא קרדיט לתובע וללא תשלום (צילום המסך של הכתבה צורף
13 כנספח י' לתצהיר).
14
- 15 10. הכתבה השישית פורסמה ביום 13.1.18 במדור דעה תחת הכותרת: "חטאה הגדול של עהד
16 תמימי – לא מוכנה להיכנע" מאת יהודה שאול. שם שולב הצילום עם עהד והשוטרת.
17 הפעם הוענק קרדיט לתובע כצלם, אך ללא נטילת רשות ממנו וללא תשלום (צילום המסך
18 של הכתבה צורף כנספח ט"ו לתצהיר).
19
- 20 11. הכתבה השביעית פורסמה ביום 17.1.18 שם שולבו שני צילומים - הצילום עם עהד
21 והשוטרת והצילום עם נור. גם הפעם לא הוענק קרדיט לתובע כצלם וכמובן ללא תשלום
22 (צילום המסך של הכתבה צורף כנספח י"ח לתצהיר).
23
- 24 12. התובע מסביר בסעיפים 19 – 23 לתצהירו, כי בכתבה השישית הוענק לו קרדיט, לאחר
25 שפנה בכתב לנתבעת והעמיד אותה על השימוש הלא ראוי שעשתה בצילומיו. בתגובה טענה
26 הנתבעת, כי נטלה את הצילומים מתוך דפי פייסבוק בערבית, שם הופיעו ללא קרדיט.
27 התובע מציין עוד, כי וואלה העניקה לתובע קרדיט על פרסום הצילום שלו בכתבה השישית
28 אך לא שילמה לו מאומה.
29
- 30 13. לאחר שהתובע העמיד את וואלה על כך שהצילומים הינם פרי יצירתו הוא גם דרש ממנה
31 להסירם מכל הכתבות שבאתר ולהודיע לו על כך מיד עם ההסרה. וואלה לא עשתה זאת.
32 גם לאחר שהוברר לה כי מדובר בצילומים של התובע, המשיכה ופירסמה את צילומיו בשתי
33 כתבות נוספות - השישית והשביעית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

- 1
2 14. במכתבו של עו"ד יוסי עבאדי מטעם וואלה, שצורף כנספח י"ב לתצהיר, דחתה וואלה את
3 הטענה כי מדובר בהפרת זכויות יוצרים של התובע שכן וואלה לקחה את הצילומים
4 הרלוונטיים מעמודי פייסבוק פלסטינאיים בערבית, שם פורסמו ללא הטבעה של זכויות
5 היוצר וללא קרדיט. עו"ד עבאדי כתב בשם וואלה, בסעיף 4 למכתבו זה:
6 **"...אנא הודע לנו בהקדם אם מרשך מעוניין בפרסום הצילום יחד עם קרדיט**
7 **ומהו התשלום שהוא מבקש עבורו, או האם הוא מבקש את הסרתו. אין מקום**
8 **בנסיבות העניין לפיצוי".**
9 התובע מסביר, כי וואלה הציעה לרכוש את הצילומים בדיעבד **"בכמה מאות שקלים"**
10 הצעה שנשללה על ידו מכל וכל.
11
12 15. בסעיף 42 לתצהירו טוען התובע להפרה נוספת, שמינית במספר, החל מיום 23.1.18, שם
13 שולבו שני צילומים נוספים שצילם בכתבות באתר וואלה שצורפו כנספחים כ"ו 1 ו- 2
14 לתצהירו. הצילומים שולבו בסרטון מתחתיו נרשם הקרדיט: **"צילום ארכיון וואלה!**
15 **News וסרטוני גולשים".**
16 מאחר שוואלה התנגדה לתיקון כתב התביעה באופן שיכלול הפרה נוספת זו, הוגשה בגינה
17 תביעה נפרדת בבית משפט השלום בתל-אביב תא"מ 21046-09-18.
18
19 16. לדברי התובע, האירוע שקשור לעהד תמימי יצר עבורו הזדמנות מיוחדת למכירת צילומים
20 מארכיונו שהושגו במאמץ מתמשך ונוכחות מתמדת, כמעט קבועה, מידי יום שישי בכפר
21 נבי סאלח. בדרך כלל הצילומים הללו אינם זוכים לביקוש. כאשר ארע האירוע החרגי עם
22 עהד תמימי היה באפשרותו להתפרנס בכבוד ממקצועו כצלם.
23 התובע מציין כי וואלה, בהיותה רשת תקשורת, מהווה לקוחה פוטנציאלית משמעותית
24 לרכישת צילומים. לכן, ההפרות שלטענתו ביצעה בפרסום הצילומים ללא קרדיט וללא
25 תמורה גרמו עוגמת נפש משמעותית. לאור המשך השימוש המפר ואי לקיחת אחריות על
26 ההפרות, הוגשה התביעה.
27

עמדת וואלה:

- 28
29
30 17. וואלה הגישה תצהירי עדות ראשית. תחילה מפיה של הגב' מיכל קליין, עובדת הנתבעת
31 שהפעילה את אתר האינטרנט וואלה החל משנת 2008 בתפקידים שונים בדסק החדשות
32 של וואלה, עד לתפקידה האחרון כמנהלת מחלקת החדשות. מאחר וגב' קליין סיימה את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

- 1 תפקידה בנתבעת טרם שמיעת ההוכחות ומטעמים אישיים נבצר ממנה להגיע לשיבת
- 2 ההוכחות, הוסכם על החלפת תצהירה בתצהירו של מר מעין דגן.
- 3
- 4 18. תצהירו של עד הנתבעת מר דגן מתחיל מסעיף 7. הוא מבאר כי הוא עובד בנתבעת המפעילה
- 5 את אתר האינטרנט וואלה החל משנת 2013 בתפקידים שונים בדסק החדשות ובכלל זאת
- 6 כסגן ראש מערכת החדשות ולאחרונה כמנהל מחלקת החדשות.
- 7
- 8 19. מר דגן טען בסעיף 8 לתצהירו כי התובע לא הציג ראשית ראיה ביחס לזכויותיו ביצירות
- 9 נשוא התביעה.
- 10
- 11 20. מעבר לכך, גורס מר דגן כי במועד בו פורסמו הצילומים נשוא התביעה, היה בפרסום עניין
- 12 חדשותי בשל העובדה שמעצרה של עהד תמימי בשל תקיפת קצין צה"ל ופעולות
- 13 פרובוקטיביות נוספות בהן נקטה, היה בכותרות בכל אמצעי התקשורת. הדברים האמורים
- 14 חייבו פרסום מיידי. (סעיפים 9 – 11 לתצהיר).
- 15
- 16 21. לטענתו, בצילומים נשוא כתב התביעה, נעשה שימוש נרחב ברשתות חברתיות ובעיקר
- 17 בעמודים פלסטינאיים. עוד הוא טוען כי הצילומים לא נשאו כל סימן וזיהוי לזכויות של
- 18 התובע (סעיף 12 לתצהיר). הנתבעת ציינה בפרסומים את המקור כפי שהיה ידוע לה
- 19 באותה עת, ולכן נאמר בחלק מן הכתבות כי המקור הוא פרסום בפייסבוק. הוא מדגיש
- 20 בסעיף 13 לתצהיר, כי לצילומים היה ערך ממשי והיה צורך לפרסומן המיידי.
- 21 לטענתו, לאחר פניות התובע, חדלה וואלה לעשות שימוש בצילומים וזאת מבלי להודות
- 22 בטענותיו (סעיף 14 לתצהירו).
- 23 מדובר בצילומים המהווים חלק מדיווח עיתונאי על אירוע חדשותי שיש בו עניין לציבור,
- 24 והשימוש שנעשה בהם הינו שימוש הוגן.
- 25
- 26 22. עוד מציין מר דגן, כי ארכיון הנתבעת מקורו בגוגל, שייך לגוגל וממילא אינו נמצא בעמוד
- 27 המרכזי של הפרסומים. לדעתו, גוגל הסירה את הצילומים גם מהארכיון שלה (סעיף 16
- 28 לתצהירו).
- 29

מהלך הדיון:

- 30
- 31
- 32 23. שני המצהירים נחקרו על גרסתם בישיבת ההוכחות ביום 3.11.19. התובע מר שורצנברג
- 33 אישר כי הצילומים הספציפיים הללו יצרו לו הזדמנות כלכלית (עמ' 10 ש' 2 – 7).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

- 1 הוא חזר על גרסתו כי הוא מגיע לכפר באופן קבוע דווקא מסיבה זו (עמ' 10 שם ש' 7).
2 התובע הסכים עם עמדתה של וואלה כי זה אירוע חדשותי הדורש דיווח מיידי. אולם סבר
3 כי חרף זאת לא היה מקום לפרסום הצילומים ללא קרדיט וללא תשלום.
4
5 **ש": זאת אומרת אתה מסכים איתי שמדובר בארוע חדשותי הדורש דיווח.**
6 **ת: לא. התמונות לא רלוונטיות, הן רלוונטיות לארוע החדשותי שלכם, אבל**
7 **יכולתם להשתמש בתמונות של צלמים אחרים, יכולתם לרכוש**
8 **מסוכנויות המגיעות מידי פעם לצלם בכפר תמונות. יכולתם להשקיע**
9 **מעט מאמץ לפנות למשפחה כמו שפניתם לראיין אותם ולשאל האם יש**
10 **להם תמונות, ואולי היו מפנים אלי." (עמ' 11 ש' 5 – 9).**
11
12 24. התובע אישר כי יתכן ונעשה שימוש בצילומים נשוא התביעה גם ברשתות פלסטינאיות (עמ'
13 11 ש' 21 – 30). עוד אישר כי הצילומים שוואלה שלחה לעיונו היו חתוכים באופן שחתכו
14 את הטבעת זכויות היוצרים שלו (עמ' 12 ש' 6 – 8). מדובר בעמודי פייסבוק פלסטינאיים
15 (עמ' 6 ש' 10).
16
17 25. התובע נשאל האם תבע אי פעם בגין הפרות של צילומים שפורסמו בפייסבוק והשיב:
18
19 **ש": תבעת פעם מישוהו ברשויות הפלסטינאיות שפרסם תמונה שלך**
20 **בפייסבוק שלו?**
21 **ת: לא. אך גם ישראלי שהפר זכויות בדרך של פרסום בפייסבוק לא תבעתי.**
22 **בדר"כ גופי תקשורת או בעלי עניין. מי שאני אמור להתפרסם ממנו הוא**
23 **גוף תקשורת ואני פונה אליו בדרישה לתשלום" (עמ' 12 ש' 11 – 14).**
24
25 26. עוד גרס התובע, כי אילו היתה וואלה מבצעת חיפוש הוגן דרך מנוע חיפוש גוגל, היתה
26 מגיעה לאתר שלו ולפייסבוק שלו והיתה מעניקה את זכויות היוצרים - את הקרדיט ואת
27 התמורה הכספית המגיעה לו (עמ' 14 ש' 9 – 15). לדבריו, העמיד את וואלה על כך כאשר
28 ביצע את הפניה המשפטית אליה (עמ' 14 ש' 24 – 26). התובע אישר כי כל עוד מתנהל מו"מ,
29 אישר לוואלה להמשיך להשתמש בצילומים (עמ' 15 לפרוטוקול ש' 1 – 2). עוד אישר כי רק
30 בחודש ינואר 2018 התבקשה וואלה להסיר את הצילומים אך לא ידע לומר תאריך מדויק
31 ולאשר דברי ב"כ וואלה כי התאריך הוא 17.1.2018. (עמ' 5 לפרוטוקול ש' 3 – 6).
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

27. בהמשך אמר, כי גם אם הצילומים עצמם הוסרו בהמשך מגוף הכתבות, עדיין נותרו בלינקים לכתבות וידאו מתוך אתר הנתבעת. בצידם, מופיע צילום ממוזער ומפר מתוך שלושת הצילומים נשוא התביעה (נספח כ"ג לתצהיר). לגבי נספחים י"ט עד כ"ב אישר התובע בחקירתו, כי הצילומים המופיעות שם אינם פרי יצירתו (עמ' 17 ש' 6 עד עמ' 18 ש' 19).
- עוד אישר התובע לגבי נספחים כ"ד(1) וכ"ה כי בצרוף ללינק מופיע צילום שלו, שהוא טוען להיותו מפר. אך, כאשר נכנסים לכתבה גופה, אל כתבות וידיאו, מהדורת החדשות של וואלה העוסקת בנושאים שונים ולא רק בנושא של נבי סלאח (עמ' 19 לפרוטוקול ש' 26 עד עמ' 20 ש' 2).
28. מטעם הנתבעת העיד כאמור מר מעין דגן. הוא אישר כי על הצילומים כפי שהוצגו לו מופיע שמו של התובע, הטבעה של זכויות יוצרים והפניה לפייסבוק, אך לא היה מוכן לאשר כי מדובר בהוכחה מספקת לכך כי התובע הוא הצלם. (עמ' 23 לפרוטוקול ש' 1 – 16).
- מר דגן ציין, כי נכון למועד מסירת העדות הוא הגורם הבכיר ביותר במחלקת החדשות בוואלה, בקיא בנושא זכויות היוצרים ומודע לכך שיש צורך לקבל רשות של הצלם להשתמש ביצירותיו ולהעניק לו קרדיט (עמ' 24 לפרוטוקול ש' 7 – 21).
29. העד דגן הסביר, כי הוא מעורב במאות פעולות והחלטות ביום, כמעט בכל החלטה המתקבלת במערכת החדשות. העד לא זכר ולא ידע לומר האם היה מעורב ספציפית בהחלטות שהתקבלו ביחס לצילומים נשוא התובענה (עמ' 26 לפרוטוקול ש' 5 – 31).
- העד לא ידע להסביר מדוע בכתבות הוידאו לא הופיע שמו של התובע (עמ' 27 לפרוטוקול ש' 19). ביחס לצילומים הרלוונטים אמר העד כי ההפניה שצוינה שם היתה ל"פייסבוק" מבלי לציין של מי הפייסבוק, שכן הצילומים הופצו ברשתות החברתיות בצורה נרחבת. הוא לא ידע לומר מאיזה פייסבוק ספציפי נלקחו הצילומים (עמ' 29 לפרוטוקול ש' 1 – 4).
- לטענתו עמודי הפייסבוק היו: **"המקור שידנו היתה משגת באותה עת ולכן זהו הקרדיט שהוענק"** (עמ' 29 לפרוטוקול ש' 5 – 8).
30. העד התבקש להתייחס לשאלה מדוע הוא מגדיר את הארוע עם עהד תמימי כארוע חדשותי מידי, כאשר הארוע הוא מיום 15.12.17 והכתבה הראשונה בנושא היתה ביום 19.12.18. העד לא זכר אם מדובר בפער של ארבעה ימים ולא ידע לתת הסבר (עמ' 30 לפרוטוקול ש' 1 – 4). העד לא ידע לומר באלו עמודי פייסבוק פלסטינאיים פורסמו הצילומים (עמ' 31 לפרוטוקול ש' 24 – 26).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

1 העד נשאל מדוע כתוב על הצילומים האחרונים "צילום ארכיון וואלה" וגרס, כי זו
2 המשמעות של הצילום.
3 העד הסביר כי מקור הארכיון של וואלה הוא במנוע חיפוש גוגל. הענן נמצא בגוגל ולכן
4 תמונות שמופיעות בארכיון של וואלה מופיעות גם בגוגל. כדי להסירן באופן שלם, יש צורך
5 בפניה לגוגל (עמ' 34 לפרוטוקול ש' 1 – 7).
6 ביחס להסרת הצילומים מן הכתבות בוואלה, אמר העד כי ההסרה בוצעה באופן מיידי
7 מרגע פנייתו של עו"ד עבאדי (עמ' 35 לפרוטוקול ש' 17 – 19). הוא לא ידע לומר תאריך
8 מדויק, מתי הוסרו הצילומים ואף לא ידע לומר מתי הוסרו מארכיון גוגל (עמ' 35
9 לפרוטוקול ש' 20 – 23).

השאלות המצריכות הכרעה:

- 10
11
12
13 31. השאלות המצריכות הכרעה הן כדלקמן:
- 14 א. האם צילום תיעודי מהווה יצירה שיש בה זכות יוצרים.
 - 15 ב. האם הוכחה זכות היוצרים של התובע בצילומים.
 - 16 ג. בהנחה שהתשובה לשאלה א' חיובית, האם הנתבעת היא בחזקת "מפר תמים"
17 בזמן ביצוע הפרסום.
 - 18 לצורך כך יש לבחון כמה שאלות משנה ובהן – האם הנתבעת הייתה רשאית ליטול
19 את הצילומים מתוך אתרי פייסבוק פלסטינאיים, מבלי לחקור אחר מקורן, מבלי
20 לנסות לאתר את הצלם ולהעניק לו זכויות יוצרים.
 - 21 ד. האם הנתבעת ביצעה "שימוש הוגן" בצילומים בשים לב להיותה גוף תקשורתי
22 ונוכח הטענה לצורך מיידי בפרסום עקב ערך חדשותי.
 - 23 ה. האם הצילומים הוסרו באופן סביר מאתר וואלה לאחר פניית התובע.
 - 24 ו. האם הצילומים הוסרו באופן סביר ממנוע החיפוש "גוגל" לאחר פניית התובע.
 - 25 ז. מהו גובה הפיצוי לו זכאי התובע בגין כל הפרה.
 - 26 אבחן את השאלות אחת לאחת.

האם צילום תיעודי מהווה יצירה:

- 27
28
29
30 32. תחילה אבחן, באם צילום תיעודי, כבענייננו, מהווה יצירה החוסה תחת הגנת החוק.
31 החיקוק הרלוונטי לענייננו הוא **חוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007** (להלן: "**חוק זכות**
32 **יוצרים**"). צילום הוא בגדר יצירה שיש עליה זכות יוצרים לפי סעיף 4 לחוק האמור.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

33. בענייננו עסקינן בצילומים תיעודיים. אך, כיום אין כל ספק כי גם צילום "תמונה תיעודית" מהווה מושא לזכות יוצרים וזכאי להגנת החוק.
ראו: דברי כב' השופט ריבלין (בהסכמת כב' השופטים רובינשטיין ומלצר) רע"א 7774/09 ויינברג נ' ויסהוף, שם פסקאות 10 ו-11 (פורסם בנבו, 28.8.2012).
גם אם הצלם התיעודי אינו מביים את מושא צילומו אין בכך כדי לשלול את מקוריותו ויצירתו של הצילום התיעודי. המקוריות יכולה להתבטא בהיבטים רבים ושונים כמו בחירת התזמון הנכון, בחירת זווית הצילום והתאורה, המרחק מהנושא, מיקוד התמונה וכו'.

9

זכות היוצרים של התובע בצילומים:

11

34. בראש ובראשונה יש לבחון את השאלה העובדתית והיא האם הוכחה זכות היוצרים של התובע בצילומים.
התובע טען הן בכתב התביעה והן בתצהיר, כי הצילומים צולמו על ידו. הוא אף פירט כי הוא נוהג להגיע פעמים רבות להפגנות בימי שישי בכפר נבי סאלח שבשומרון שם צולמו הצילומים הרלוונטיים. התובע גם הפנה לאתרי האינטרנט ולדף הפייסבוק שלו, שם מפורסמים הצילומים עם הטבעה המשמרת את זכויות היוצרים שלו.
בסעיף 64(1) לחוק זכות יוצרים נקבע:

17

"מופיע על היצירה בדרך המקובלת שמו של אדם כיוצר היצירה, חזקה היא שאותו אדם הוא יוצר היצירה".

20

21

35. הנתבעת בחרה להכחיש בכתב ההגנה ובתצהירים התומכים את זכות היוצרים של התובע, אולם לא התמודדה באופן ענייני ואמיתי עם טענות התובע כי הצילומים צולמו על ידו. בתצהירו, קל וחומר בעדותו לפני בישיבת יום 3.11.19, ידע התובע להסביר היטב את הרקע לצילומים, את התייצבותו לצילומים בנבי סאלח לעיתים קרובות לביצוע צילומים כאמור ואת הסיכונים הנפשיים והפיזיים שהוא נוטל על עצמו תוך כדי.
התובע עמד על כך שמדובר בצילומים שבוצעו על ידו. עדותו במישור זה היתה קוהרנטית ומשכנעת. התובע הרים את נטל הראיה שרביץ עליו במישור זה.

28

29

36. הנתבעת מצדה, לא הרימה את הנטל המשני ולא הביאה ראיות לסתור, הכחשתה היתה סתמית, בלתי משכנעת ונדחית בזה.

31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

סתמיות ההכחשה נלמדת גם מכך שהנתבעת ניהלה מו"מ עם התובע לאחר שזה פנה אליה והודיע לה על זכותו באותן יצירות. הנתבעת הביעה נכונות לשלם לו סכום מסוים תמורתן. לדבריו הוצעו לו כמה מאות שקלים בלבד.

במכתבו של עו"ד עבאדי ב"כ וואלה מיום 3.1.18 נספח י"ב לתצהיר התובע, שצוטט לעיל, מופיעה בסעיף 4 שם הכרה ברורה של וואלה לכך שהתובע הוא יוצר הצילומים. הווה אומר, וואלה הכירה בזכות היוצרים של התובע בצילומים הללו בזמן אמת, ובסמוך לאחר שנעשתה אליה פנייה על ידו. הכחשתה בכתב ההגנה, נעשית מן השפה אל החוץ ואין בה תוכן ממשי.

לענין סתמיות הכחשה השוו :

פסק דינה של כב' השופטת עינת רביד בת.א. (מחוזי ת"א) 70406-01-17 חסון ואח' נ' איתן נורי ואח' (ניתן ביום 20.6.2018, פורסם בנבו) שם פסקה 16.

37. אחרתם פרק זה באמירה כי אין ספק שהצילומים נשוא התביעה צולמו שלושתם ע"י התובע באופן אישי. התובע העיד כי הוא עובד כצלם עצמאי ולא תחת מטריה של גוף כלשהו ומכאן הוכחו הן זכות היוצרים והן הזכות המוסרית שלו בצילומים דנן.

התנהלות הנתבעת:

38. האם וואלה היא בחזקת "מפר תמים" באופן המקים לה הגנה – חלקית או מלאה – מפני התביעה ? החיקוק הרלוונטי לענייננו הוא סעיף 58 לחוק זכות יוצרים שזו לשונו :

"מפר תמים"

הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה."

39. כאמור, וואלה טענה כי לא היה לה מושג שהתובע הוא שצילם את הצילומים הרלוונטיים וכי נטלה אותם מתוך עמודי פייסבוק פלסטינאיים, שם לא נזכר שמו של התובע. הנתבעת הוסיפה כי באותם עמודים פורסמו הצילומים כאשר הטבעת זכויות היוצרים שהתובע הציג לפניו מאוחר יותר נגזרה ולא הופיעה בפרסום. כך אמרה וואלה בזמן אמת, סעיפים 2 ו-3 למכתב עו"ד עבאדי מיום 3.1.18 נספח י"ב לתצהיר הנתבעת :

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

- 1 ... 2. הצילום נשוא מכתבך הופיע בכמה עמודי פייסבוק פלסטינאים בערבית
2 ללא הטבעה של שם היוצר וללא קרדיט. וכן פורסם בהיקף נרחב בכלי תקשורת
3 פלסטינאיים.
4 3. לא היתה לוואלה כל אפשרות לדעת מי הצלם של הצילום נשוא מכתבך. מכיוון
5 שהצילום הפך צילום חדשותי בנחלת הכלל, פירסמה אותו גם וואלה. האשמת
6 וואלה בהסרת ההטבעה היא הוצאת דיבה חמורה וזדונית ומוטב שלא היתה עולה
7 במכתבך". (ההדגשה במקור – נ.ג.).
8
9 בנספח י"ד לתצהיר התובע, תכתובות מייל בין הפרקליטים, נראה כי צורפו צילומי מסך
10 של דפי פייסבוק בהם מופיעים הצילומים הספציפיים, ללא קרדיט.
11
12 40. גם מר מעיין דגן מטעם הנתבעת העיד לפני על נטילת הצילומים מתוך עמודי פייסבוק
13 פלסטינאיים. הוא הוסיף כי מחמת שמדובר באירוע חדשותי מיידי, נעשה פרסום של
14 הצילומים על בסיס הפרסומים בפייסבוק.
15
16 41. אתייחס תחילה לטענה כי הצילומים פורסמו בדף פייסבוק פלסטיני ולשאלה האם מדובר
17 במקור לגיטימי שנטילת הצילומים מתוכו מייתרת את חובתה של וואלה או של כל גוף
18 חדשותי אחר, לברר ולחקור אחר זהות הצלם.
19
20 42. בעולמנו הדיגיטלי, רווי הרשתות החברתיות, צילומים הם דבר נפוץ. דווקא משום כך
21 מתחדד בעיני הצורך לחקור היטב אחר מקורו של כל צילום כדי שלא לעקר את זכויות
22 היוצרים של הצלם. גם צלם חובב זכאי לקרדיט על צילום שביצע. קל וחומר כאשר מדובר
23 בצלם מקצועי כגון התובע בענייננו, שפרנסתו נגזרת מאותם צילומים.
24
25 43. נראה כי הנגישות הטכנולוגית הגבוהה, מקלה יתר על המידה על מפירים פוטנציאליים. מה
26 קל יותר מאשר לעלעל בעמודי פייסבוק ורצוי של גורמים זרים, וליטול מהם תמונות כאלה
27 ואחרות מבלי לחקור אחר מקורן ומבלי להידרש לתשלום התמורה בגין ?
28 אני מוצאת, כי הנתבעת כגוף תקשורתי רציני, הייתה אמורה לנקוט בדרך מבוקרת יותר
29 כדי להשיג תשתית מצולמת לכתבות שלה. כשם שהנתבעת שוכרת כתבים ואינה מעתיקה
30 ידיעות פייסבוק ממקורות עלומים (ואם היא עושה כן עליה ליתן קרדיט למקור), כך עליה
31 להיזהר בהעתקת צילומים ממקורות שונים. חזקה כי לנתבעת בהיותה גוף תקשורתי בעל
32 משאבים, יש את הכלים לממן צילומים מקצועיים או פרטיים במידת הצורך. הדעת נותנת,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

1 כי לנתבעת יש את היכולת להשיג צילומים שיעטרו את כתבותיה באופן לגיטימי ולא על
2 דרך דלייתם ממקורות עלומים.

3
4 סעיף 45 לחוק זכות יוצרים מעניק ליוצר גם את הזכות המוסרית ביצירתו, כזכות אישית. 44.

5 סעיף 46 (1) לחוק זכות יוצרים קובע כי היוצר זכאי לכך ש: **"כי שמו ייקרא על יצירתו**
6 **בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין."**

7 כעולה מסעיף 46 שם, ליוצר יש זכות מוסרית שנועדה להבטיח שיצירתו תיוחס לו באופן
8 ראוי וכן הזכות לשלמות יצירה שנועדה למנוע שינויים ביצירה אשר יפגעו בכבודו ובשמו.

9 ראו: רע"א 12/17 שריר נ' נירית זרעים בע"מ (פורסם בנבו, 28.3.2017).

10 עוד נקבע בע"א 2790/93 אייזנמן נ' קימרון פד"י נ"ד 3, עמ' 817, שם בעמ' 841:
11 **"אדם זכאי ששמו יקרא על ילדי רוחו."**

12 היצירות, ובענייננו התמונות הרלוונטיות, הן ילדי רוחו של התובע.

13 בנוסף וכפי שנקבע ברע"א 12/17 לעיל, ייחוס היצירה ליוצר ומתן הקרדיט הוא גם בעל ערך
14 כלכלי ולא רק ריגשי שכן הוא תורם לבניית המוניטין של היוצר לצורך השתכרותו
15 העתידית.

16 עוד ראו בעניין זה רע"א 6141/02 אקו"ם נ' גלי צה"ל, פד"י נ"ז 2, עמ' 625, שם בעמ' 630.

17
18 בפסק דינו המקיף של כב' השופט ארנון דראל ת"א 22675-11-14 מחוזי (י-ם) **אילן נ' משכל** 45.

19 **הוצאה לאור והפצה בע"מ**, (פורסם בנבו, 27.8.2017) נסקרו הוראות הדין והפסיקה ביחס
20 לזכות יוצרים לרבות הזכות המוסרית. השופט דראל התייחס שם בסעיף 46 לפסק דינו,

21 בין השאר, למאמרו של המלומד יהושע וייסמן **"בדיני זכויות יוצרים droit"** מחקרי
22 משפט כרך ז' (תשמ"ט) עמ' 51, שם בעמ' 57 – 58:

23 **"הזכות שיצירה תיוחס ליצירה אינה אבסולוטית. לא כל שימוש ביצירה מחייב**

24 **ציון שם היוצר. לא נאמר דרך משל, כי תלמיד המצלם לצרכיו קטע ממאמר מפר**

25 **את הזכות האמורה, אם אינו מצרף את שם היוצר לקטע המצלם. כן ראוי כי**

26 **דקלום של שיר בחוג המשפחה, בלא צילום שם המחבר, לא יהווה הפרה...**"

27
28 הדברים נכתבו בשנת 1989. כיום העולם הדיגיטלי רחב יותר ולצערנו מאפשר העתקות 46.

29 רבות יותר. אך העיקרון זהה.

30 כך למשל, דקלום של שיר בחוג המשפחה, במסגרת פרטית מצומצמת, אינו מחייב ציון שם
31 היוצר.

32 אך לא כך הדבר כאשר מדובר בפרסום חדשותי רחב היקף ברשת חדשות רצינית כגון

33 הנתבעת שלפנינו. גורם כזה אינו יכול, בכל הכבוד, להתחבא אחר הטענה כי נטל את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

הצילום מתוך "דפי פייסבוק פלסטינאיים". לטעמי, יש בכך משום היתממות ועצימת עיניים, ובמידה מסוימת אף חוסר תום לב. שכן ברי כי מדובר בגוף משמעותי ובעל משאבים שיכול וצריך להעסיק צלמים משלו או במידת הצורך לברר ולהתחקות אחר זהות המצלם, לשלם לו את שכרו ולהעניק לו את הקרדיט בפרסום שמו לצד היצירה. דרך פעולה זו, לפיה גוף תקשורתי משמעותי מאתר תמונות ממקורות חיצוניים לא מזהים ומשתמש באותן תמונות לצרכיו כאשר זהות היוצר אינה ידועה ואינה זוכה לקרדיט, נוטעת את המחשבה כי לא מדובר במעשה תמים. במקרה הטוב, אני רואה בכך אדישות או קלות ראש בנושא זכות היוצרים באותה תמונות. אם לא למעלה מזה. איני סבורה הגנת "מפר תמים" נועדה למקרים כגון דא. לאור זאת, אני קובעת כי לא עומדת לנתבעת הגנת "מפר תמים".

שימוש הוגן:

47. וואלה טענה כי ביצעה בצילומים שימוש הוגן בשים לב להיותה גוף תקשורת, אשר מוטלת עליו חובה ציבורית לספק מידע לציבור בזמן אמת. לפיכך, נטילת הצילומים מתוך דפי פייסבוק פלסטינאיים הייתה כורח המציאות. על כן עומדת לה לטענתה ההגנה הקבועה בדין לגורם תקשורתי העושה בצילומים שימוש הוגן.

48. במאמרה של המלומדת דפנה לוינסון "ההגנה של 'שימוש הוגן' בזכויות יוצרים" משפטים ט"ז עמ' 430 (1986) (להלן: "לוינסון"), מוסבר שם בעמ' 342:

"כי שימוש הוגן הוא פריבילגיה הניתנת לאנשים שאינם בעלי זכות היוצרים ביצירה, לעשות בה שימוש סביר והוגן, ללא צורך בקבלת רשות מבעל זכות היוצרים ומבלי שיש לשלם לו על השימוש".

אכן הדוקטרינה של שימוש הוגן מנסה למצוא את קו ההפרדה הדק בין ההכרה בזכויות וההגנות שמעניק חוק זכות יוצרים ליוצר וליצירה, לבין השימושים ביצירה שאינם נמצאים בתחום הצפיות הסבירות לתשלום של היוצרים. המבחנים שגיבש המשפט האנגלו-אמריקאי מכיל ארבעה רכיבים שעל פיהם מכריעים בשאלה האם שימוש פלוני הוא הוגן:

- א. טיבו של השימוש ביצירה המוגנת ומטרתו.
- ב. טיבה של היצירה המוגנת.
- ג. היקפו של השימוש בה.
- ד. ההשפעה של השימוש על השוק הפוטנציאלי של היצירה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

49. האינטרס הציבורי מעניק חשיבות רבה למוסד העיתונאות ונותן קדימות לעניינים שהם במרכז החדשות לנוכח חשיבותם הציבורית (מאמרה של המלומדת לוינסון שם בעמ' 436):
"מטרת השימוש ביצירה היא שיקול חשוב במסגרת ההגנה של שימוש הוגן וקיום מטרה בעלת חשיבות ציבורית היא תנאי להכרתנו לקיום ההגנה. יחד עם זאת, אין אפשרות לנתק בין מטרת השימוש לבין האופן בו הושגה מטרה זו, במיוחד ההשפעה הכלכלית של השימוש שנעשה על השוק הפוטנציאלי של היצירה המוגנת" (מאמרה של המלומדת לוינסון, שם עמ' 438).

50. בחוק זכות יוצרים קובע סעיף 19(א) כי:
"א) שימוש הוגן ביצירה מותר למטרות כגון אלה: לימוד עצמי, מחקר, ביקורת, סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות, הוראה ובחינה ע"י משרד חינוך" (ההדגשה אינה במקור – נ.ג.).

סעיף 19 (ב) ממשיך וקובע רשימה בלתי ממצה של שיקולים שיש לשקול בעת בחינת הוגנות השימוש.

סעיף 19(ג) מסמך את שר המשפטים לקבוע תנאים לצורך כך:

"(ב) לצורך בחינה של הוגנות השימוש ביצירה לעניין סעיף זה, ישקלו, בין השאר, כל אלה:
(1) מטרת השימוש ואופיו;
(2) אופי היצירה שבה נעשה השימוש;
(3) היקף השימוש, מבחינה איכותית וכמותית, ביחס ליצירה בשלמותה;
(4) השפעת השימוש על ערכה של היצירה ועל השוק הפוטנציאלי שלה.
(ג) השר רשאי לקבוע תנאים שבהתקיימם ייחשב שימוש לשימוש הוגן.

51. המלומד טוני גרינמן בספרו "זכויות יוצרים" מהדורה שנייה, כרך א', הוצאת איש ירוק התשס"ט-2008, מציין כי סעיף 19(ב) הנ"ל מהווה למעשה קודיפיקציה של מבחני ההוגנות שפותחו בפסיקת בתי המשפט בארצות הברית (שם בעמ' 406).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

1 בעמ' 422 שם אומר המלומד גרינמן :

2 "החוק האנגלי אינו מתיר שימוש בצילומים לצורך דיווח עיתונאי, מן הטעם
3 שהערך העיקרי בצילום נמדד, לעיתים רבות, בשימוש המיידי בדיווח חדשות.
4 היתר לעשיית שימוש בצילום ללא הסכמת הצלם עלול לשלול ממנו מקור חשוב
5 של פרנסתו. בחוק הישראלי אין קיים סייג כאמור, אך בית המשפט ישקול
6 בוודאי את השיקולים האמורים במסגרת שיקולי ההוגנות. אלה עשויים לשלול
7 מהמשתמש את האפשרות לחסות בצלו של ההיתר, אך כל מקרה ייבחן לפי
8 נסיבותיו. ייתכנו נסיבות כאלה, שבהן יהווה הצילום חלק אינטגרלי מהסיפור
9 החדשותי..."

10
11 המלומד גרינמן ממשיך ואומר שם בעמ' 448 :

12 "אופי השימוש ביצירה המוגנת עשוי להיות רבגוני שימוש למטרת דיווח חדשותי
13 נושא גוון אינפורמטיבי ובה בעת עשוי להיות מסחרי, שכן עיתונים ורשתות
14 טלוויזיה פועלים למטרת רווח. במרבית המקרים הללו יהיה הערך האינפורמטיבי
15 של השימוש בעל משקל חשוב יותר מההיבט של השיקול המסחרי אולם הכל
16 תלוי בנסיבות..."

17
18 52. המלומד תמיר אפורי בספרו "חוק זכות יוצרים" תשע"ב-2012, הוצאת נבו, דן אף הוא
19 במטרת השימוש ואופיו בשים לב לאופי היצירה. ליצירות שונות יש מאפיינים שונים
20 בהתייחס לניצול הרגיל שלהם, כאשר עשוי להיות הבדל לעניין הוגנות השימוש בין יצירות
21 ישנות לבין יצירות המצויות בשיא הניצול המסחרי שלהם (ראו שם בעמ' 207 – 212).
22 אזכור שם היוצר או בעל זכות היוצרים הוא שיקול מהותי בפסיקת בתי המשפט, כאשר
23 שימוש ביצירה למטרות ראויות ובהיקף ראוי עשוי להיחשב בלתי הוגן, אם לא היה איזכור
24 של היצירה ממנה נלקח הציטוט, ושל יוצרה.

25
26 53. בתי המשפט בישראל נדרשו רבות להפרת זכויות יוצרים בצילומים ע"י גוף תקשורתי .
27 ת.א. 45542-12-11 (מחוזי י-ם) רחמני נ' אל ג'זירה אינטרנשיונל לימיטד בע"מ (ניתן מפי
28 כב' השופט רפאל יעקובי ביום 19.2.2014, פורסם בנבו). שם נקבע כי הצילומים שביסוד
29 התביעה הם בגדר יצירה ראויה להגנות החוקיות של זכויות יוצרים. מדובר בצלם מקצועי
30 בתחום העיתונות שצילם באירוע "אוטובוס הדמים" בכביש החוף בישראל ביום
31 11.3.1978, את גופתה של אחת מנפגעות הפיגוע וכן את גופתה של המחבלת דלל אלמוגרבני.
32 לגבי הצילום האחרון נטען, כי היה זה הצילום היחיד של גופת המחבלת בזירת האירוע.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

הצילומים פורסמו בזמן אמת, בעיתון הישראלי "מעריב" כאשר שמו של רחמני מופיע כצלם. ביום 15.10.2010 שודרה כתבה על המחבלת בערוץ 10 הישראלי, אשר במסגרתה הוקרנו של הצילומים הנדונים. על הצילומים שם הופיעה צלמית (אייקון) של תחנת אל ג'זירה. מכאן, הגיש רחמני את תביעתו כנגד אל ג'זירה, שהיא חברה זרה הרשומה בישראל. אלה טענו כי שידור הצילומים נעשה בעקבות תוכנית שהפיקה חברה המסונפת לאל ג'זירה ברשות הפלשתינאית, וכי מדובר בשימוש הוגן ושימוש אגבי בצילומים. הדברים שאמר בית המשפט שם בסעיף 26 יפים לענייננו:

26". טענת הנתבעות כי המדובר בשימוש הוגן ואגבי – למעשה המדובר בטענה אחת המורכבת משתיים: שימוש הוגן ושימוש אגבי. אין לראות בשידור צילומי התובע שימוש הוגן. בקשר לטענת הגנה זו מקובלת עליי טענת התובע כי אין לראות שימוש הוגן ביצירה שיוצרה לא זוכה בקרדיט המגיע לו (וראו ע"א 2790/93 אייזנמן נ' קימרון, פס"ד מ-30.8.00; ע"א (מח', ת"א) 3038/02 זום נ' הטלוויזיה החינוכית, פס"ד מ-29.4.07). אוסיף, כי משעסקינן בחברות תקשורת שעיסוקן בשידורים למטרות רווח ושאמונות, בין היתר, על עניינים של זכויות יוצרים, אין להניח כי הנתבעות שידרו את הצילומים בתום לב ללא שידעו כי יש לכל הפחות לציין על גביהם את שם היוצר. גם אין לראות בשידור הצילומים "שימוש אגבי" ביצירות. הצילומים נערכו לתוך הכתבות ששודרו ולא נסקרו אגבית, כגון תוך כדי תנועת מצלמה שצילמה אירוע אחר".

54. הצלם רחמני לא הסתפק בתביעה שהגיש כנגד אל ג'זירה ותבע גם את גורמי התקשורת הישראליים בגין שימוש שנעשה בצילום המחבלת לעיל. הנושא נדון ב-ת.א. (מחוזי י-ם) 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך (ניתן מפי כב' השופטת נאווה בן-אור ביום 26.3.2014, פורסם בנבו). בית המשפט קבע, כי כדי שמשתמש ביצירה יוכל לטעון לשימוש הוגן, עליו לאזכר את בעל היצירה ולציין שהוא בעל הזכויות. גם שם כבענייננו לא נעשה כן. נקבע אפוא, כי הנתבעת הפרה את זכות היוצרים של התובע ואת זכותו המוסרית בצילום.

55. ת.א. (שלום נצרת) 682-10-12 פאתנה נ' ג'אבר מדיה בע"מ ואח' (ניתן מפי כב' השופטת עינת גולומב ביום 18.7.2018, פורסם בנבו). בתביעה נדונו חמישה צילומים שפורסמו באתר אינטרנט, אתר חדשות ייעודי למגזר הערבי. נקבע, כי גם אם הצילומים עצמם פורסמו ע"י

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

- 1 התובעת באתר הפייסבוק שלה, אין לראות בכך משום רישיון שימוש כללי ובלתי מסווג
2 בהן לצדדי ג'. במיוחד כאשר הצילומים פורסמו כאשר האתר חתך והסיר את הקרדיט
3 שנטבע על הצילומים.
4
- 5 56. אבחן על רקע כל האמור את טענת וואלה, כי השימוש שעשתה בצילומים היה שימוש הוגן
6 שנעשה במסגרת דיווח עיתונאי.
7 כמבואר לעיל, שימוש בצילומי חדשות תוך כדי דיווח עיתונאי ללא מתן קרדיט לצלם אינו
8 עובר את מבחני ההוגנות. ראו ספרו של המלומד גרינמן שם בעמ' 422.
9
- 10 57. מקובל עלי כי לעתים נדרשת מידיה בביצוע הפרסום שכן מדובר בחדשות אותן יש לפרסם
11 בסמוך לקרות האירוע. בנסיבות מסוימות מקנה המידיה הגנה למפרסם.
12 וואלה טענה להגנה כזו בענייננו.
13 על כך אומר, כי טענה זו אף היא מסופקת משהו לאור העובדה שהאירוע בכפר נבי סאלח
14 היה ביום שישי 15.12.2017 ואילו הפרסום הראשון של וואלה בנושא עלה לאוויר ביום
15 19.12.2017. לוואלה הייתה שהות של כמה ימים כדי להתחקות אחר זהות הצלם או כדי
16 להשיג צילומים בדרך המלך ולא על דרך פנייה לדפי פייסבוק זרים שלא יחייבו אותה
17 בתשלום ומתן קרדיט לצלם.
18 כמו כן, הטענה לצורך מידי בביצוע הפרסום אינה מתיישבת עם המשך הפרסומים
19 בתאריכים 20.12.2017 לכתבות השלישית, הרביעית והחמישית ואף לא עם צרוף
20 הצילומים לכתבות השישית והשביעית בתאריכים 13.1.2018, 17.1.2018.
21 אינני נדרשת לכתבה השמינית שהתפרסמה מאוחר יותר ואינה כלולה במסגרת כתב
22 התביעה הנוכחי אלא מצויה בהליך נפרד בבית משפט השלום.
23
- 24 58. מכל המקובץ לעיל בנושא השימוש ההוגן, אני מוצאת כי אין המדובר בעניינו בשימוש הוגן.
25 עסקינן בחברת תקשורת העוסקת בשידורים למטרת רווח. הידיעה החדשותית כשלעצמה
26 היתה יכולה להיות מפורסמת כשאינה מעוטרת בצילום. תוספת הצילום היתה להרבות נוי
27 ומשיכה לתוכן הידיעה. דבר זה נעשה כדי להגביר את האטרקטיביות של אתר החדשות
28 ולא לשם שמיים. משכך, אני סבורה כי הנתבעת צריכה הייתה להקפיד יותר על בירור
29 זכויות היוצרים של הצלם. להעניק לו את הקרדיט המגיע לו, דבר שיש לו משמעות מוסרית
30 וכלכלית כאחד.
31
- 32 59. יתר על כן, מדובר בגוף תקשורתי שעיסוקו בפרסום ידיעות למטרת רווח. גוף כזה אמור
33 להיות אמון מעצם טיבו וטבעו על דיני זכות יוצרים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

1 אני מוצאת כי הפנייה שנעשתה ע"י וואלה לדפי פייסבוק פלסטינאיים כדי ליטול מתוכם
2 צילומים, כשלעצמה היא בעייתית. טמונה בה מגמה של נטילת תצלומי חנם ללא מתן
3 קרדיט לצלם וללא הענקת תשלום, לנוכח העובדה כי מדובר במקור עלום.
4 דומני, כי רשת חדשות רצינית אינה יכולה להרשות לעצמה לנהוג כך. אחזור ואזכיר את
5 דברי המלומד יהושע וייסמן שצוטטו ע"י כבוד השופט דראל בפרשת ת"א (מחוזי י-ם)
6 22675-11-14 לעיל ואף על ידי. אין המדובר בדקלום/פרסום אינטימי בחוג המשפחה.
7 מדובר בידיעה המופצת ברשת האינטרנט לכולי עלמא. אחריותו של גוף עיתונאי רציני,
8 בנסיבות אלה היא מוגברת. כשם שניתן קרדיט לכותב הכתבה, כך שומה עליו לוודא כי
9 ניתן קרדיט גם לצלם שיצירותיו מעניקות לכתבה מימד ותוכן נוסף. לצורך כך היה על
10 הנתבעת, גם אם לא שכרה מראש צלם שיצלם את האירוע, לחפש צילום שזכויות היוצרים
11 שלו ידועות ולא מעורפלות ולרכוש אותו בכסף מלא.
12 אחדד : אין המדובר באדם פרטי, גולש תמים, הנוטל צילום מתוך דף פייסבוק של פלוני
13 ללא כוונת רווח. עת עסקינן בגוף תקשורתי, הפועל למטרות רווח, בעל משאבים ויכולות,
14 אין לראות בעין יפה נטילת צילומים מתוך דפי פייסבוק חנימיים, קל וחומר מתוך דפי
15 פייסבוק שלא ניתן להתחקות אחר מקור הפרסומים בהם. לטעמי, זו אינה התנהלות של
16 שימוש הוגן.

17
18 60. לאור דברי כבוד השופט המשנה לנשיאה (כתוארו אז) א. רובינשטיין בתיק רע"א 12/17
19 שאזכרו לעיל, יש להקפיד על זכויותיו של אדם ויצירתו ובפרט הזכות כי שמו של יוצר
20 ייקרא על יצירתו (פסקה י"ג שם).
21 תכליתם של דיני זכות יוצרים להגן על קניין רוחני, הן בפן הכלכלי והן בזכות המוסרית.
22 על רקע זה גוברת הבעייתיות בפנייה לדפי פייסבוק חנימיים ונטילת צילומים דווקא משם.
23 כפי שצינתי, הבעייתיות מתחדדת שעה שהצילומים נלקחו, על פי טענת וואלה, מתוך דפי
24 פייסבוק פלסטינאיים כאשר ברור שאין אפשרות מעשית להתחקות אחר מקור הצילומים.
25 כל זאת, שעה שהייתה שהות מספקת למצוא צילומים שזכויות היוצרים בהם ברורות
26 וניתנות לייחוס, הן בפן המוסרי והן בפן הכלכלי.
27 בשולי הדברים אעיר, כי אני ערה לקיומו של **תיקון מס' 5 לחוק זכות יוצרים (התשע"ט-
28 2019)**, העוסק בהפרות ברשת האינטרנט ובכלל זה ליצירות שזהות יוצרן אינה ידועה.
29 אך, סבורני כי אינו רלוונטי לענייננו. ראשית ועיקר, התיקון עבר בקריאה שלישית רק
30 ביום 1.1.2019. ולכן אינו חל על הפרסומים בענייננו, שנערכו כאמור בדצמבר 2017 –
31 נואר 2018. שנית אני מוצאת כי זהות היוצר כאן היתה יכולה להיות ידועה, אילו היתה
32 הנתבעת משקיעה מאמץ לא רב.
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

61. אשר על כן אני מוצאת, כי הנתבעת אינה בחזקת "מפר תמים" ולא ביצעה "שימוש הוגן" בצילומי התובע. הנתבעת אינה זכאית ליהנות מהגנת סעיף 58 לחוק זכות יוצרים.

הסרת הצילומים:

62. התובע קבל על כך שהצילומים לא הוסרו מאתר וואלה תוך זמן סביר, לאחר שפנה אליה והעמיד אותה על היותו בעל זכויות היוצרים בהם. אבחן עתה את התנהלות הנתבעת לאחר שנעשתה אליה פניה כאמור.

63. כמפורט בסעיף 19 לתצהירו, התובע פנה בכתב אל הנתבעת לראשונה ביום 27.12.2017 ובו העמיד אותה על זכויותיו בצילומים (נספח י"א לתצהיר עדות ראשית מטעמו). תשובתה של הנתבעת הגיעה רק ביום 3.1.2018 דהיינו לאחר שבוע ימים (נספח י"ב לתצהיר עדות הראשית מטעם התובע). התובע המשיך ופנה לנתבעת בשנית ביום 7.1.2018 תוך שהצביע על הפרה נוספת בכתבה הרביעית (נספח י"ג לתצהיר התובע). החלה חליפת דברים בין ב"כ הצדדים שצורפה כנספח י"ד לתצהיר. במכתב שצורף כנספח ט"ז לתצהיר מיום 14.1.2018 נדרשה הנתבעת באופן שאינו משתמע לשני פנים להסיר את כל הצילומים השייכים לתובע מכל הכתבות באתר ולהודיע לו עם ביצוע ההסרה.

64. עמדת הנתבעת ביחס למועד הסרת הצילומים היא, כי החל מיום 27.12.2017 עם קבלת המכתב הראשון מאת התובע, הוחל ניהול מו"מ בין הצדדים, ועל כן לא הייתה מניעה שהפרסומים יישארו על כנם באתר הנתבעת עד להסדרת הנושא. בסעיפים 14 ו-15 לתצהירו של מר מעין דגן הוא גורס כי:

"הנתבעת כלל לא ידעה שהתובע טוען לזכויות בתמונות. ולכן עם פנייתו היא הציעה את החלופות הנזכרות בתכתובות. לאחר שהתובע דחה את הצעות הנתבעת, חדלנו מלעשות שימוש בתמונות".

מר דגן נמנע מלציין בתצהירו את התאריך המדויק בו הוסרו הצילומים המפרים מכתבות הנתבעת ומארכיון גוגל.

65. התובע מצדו אישר בחקירתו, כי היתה הידברות בין ב"כ הצדדים מאז סוף דצמבר 2017 ועד מחצית ינואר 2018 ומשכך כל עוד התקיימה ההידברות, לא עמד בדווקנות על הסרת הצילומים (עמ' 14 לפרוטוקול ש' 30 עד עמ' 15 לפרוטוקול ש' 6).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

לפיכך במישור זה, אני מקבלת את עמדת וואלה כי המשך הפרסום של הצילומים בכתבות השונות ברשת עד ליום 17.1.2018, נעשה תוך אישרור של התובע.

66. לאחר שהמו"מ נכשל עמד התובע על הסרת הצילומים מן הכתבות. תחילה טען כי לא קיבל עדכון על ביצוע ההסרה וכי היו צילומים שנותרו על כנם גם בחודש ספטמבר 2018 (עמ' 15 לפרוטוקול ש' 7 – 11). לאחר מכן אישר כי ביקש את ההסרה ביום 14.1.2018 ועו"ד עבאדי אישר ביום 17.1.2018 כי ההסרה בוצעה (עמ' 16 לפרוטוקול ש' 8 – 10). מיד לאחר מכן בתאריכים 18-19-20 לחודש ינואר 2018 בדק שאכן הסירו את הצילומים. לטענתו לקח זמן עד שההסרה בוצעה בפועל (עמ' 16 לפרוטוקול ש' 15).

67. אשר לעדות וואלה בעניין ההסרות, בחקירתו לפני בישיבת יום 3.11.2019 בהתייחס להסרות מארכיון גוגל וארכיון הנתבעת, לא ידע העד דגן לנקוב בתאריכים מדויקים. ראו עמ' 35 לפרוטוקול ש' 17-21 :

ש" : ... מתי הוסרו הצילומים מהכתבות אצלכם ?

ת : התמונות מהכתבות של וואלה הוסרו באופן מיידי ברגע שעה"ד עבאדי של החברה ביקש מאיתנו.

ש : האם ידוע לך התאריך המדויק שכל צילום הוסר ?

ת : לא."

68. אני קובעת, כי וואלה ביצעה הודעה והסרה של הצילומים מהארכיון שלה, וכפועל יוצא מן הסתם גם בוצעה הסרה מארכיון גוגל. התאריך המדויק אינו ידוע. הנטל בעניין זה רובץ על התובע. התובע לא נקב בחקירתו בתאריכים מדויקים ולא ידע לומר איזה צילום נותר בארכיון וואלה גם לאחר בקשתו המפורשת להסרה ביום 14.1.2018. בשלב מסוים וכפי שציטטתי לעיל, אישר התובע בחקירתו כי ההסרה בוצעה. הנטל המשני להביא ראיות לסתור, לא עבר לטעמי בעניין זה אל שכמה של וואלה. מכאן אני מוצאת, כי בנושא ההסרה פעלה וואלה כפי שנדרשה לעשות, מאז קבלת הודעת התובע מיום 14.1.2018.

מספר ההפרות – אחת, שלוש או שבע :

69. לצורך קביעת גובה הפיצוי, יש להכריע תחילה בשאלה האם מדובר בהפרה אחת נמשכת או בהפרות נפרדות, לאור סעיף 56(ג) לחוק זכויות יוצרים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

מדובר בשלושה צילומים פרי יצירתו של התובע, שפורסמו שוב ושוב באתר וואלה. הפרסום נעשה בשבע כתבות, אליהן צורפו הצילומים שצילם התובע. כל כתבה היא חדשה. כל כתבה פורסמה במועד שונה ובתוכן שונה. גם הקרדיט שניתן לכותב השתנה מעת לעת. לעומת זאת, הצילומים צורפו מחדש בכל פעם ללא מתן קרדיט לצלם, אלא תוך כדי הפניות סתמיות כמו – "צילום מסך פייסבוק". יתר על כן, מדובר בכתבות שפורסמו ברשת האינטרנט ובאמצעות לינק ניתן היה להגיע לכתבה הקודמת ולצפות שוב בצילום פרי יצירתו של התובע.

70. בתנאים מסוימים, הכירה הפסיקה במסכת מעשים ביחס לסוג אחד של זכויות כמסכת אחת וכהפרה אחת ולא פְּרָטָה את ההפרות ליצירות נפרדות. לכן, יש לבחון האם בעניינו מדובר בשבע הפרות כמספר הכתבות, בשלוש הפרות, כמספר הצילומים, או בהפרה אחת נמשכת.

71. ניתוח יפה של סוגיה זו נעשה בפסק דינו של כבוד השופט סגן הנשיא זילברטל (כתוארו אז). ת"א (מחוזי י-ם) 3560/09, 3561/09 **אבי ראובני ואמיר ריבלין נ' מפה מיצוי והוצאה לאור בע"מ** (ניתן ביום 6.1.2011, פורסם בנבו). ראו סעיפים 5 – 11 של פסק הדין. השופט זילברטל ציין שם, כי הפרות של אותה זכות יוצרים ביצירות שונות לא תיחשבה כהפרה אחת גם אם כל ההפרות נעשו באירוע אחד או בפרסום אחד, אלא כהפרות אחדות שמספרן הוא כמספר היצירות שהזכויות בהן הופרו. לפסיקה שראתה את הדברים בעין אחרת - כגון ע"א 52/88 **שגיא נ' עיזבון המנוח ניניו ז"ל** פד"י מ"ו 2 עמ' 254 (1992) - משיב השופט זילברטל באומרו כי מדובר בפסקי דין שניתנו לפני חקיקת חוק זכות יוצרים, על בסיס פקודת זכות יוצרים הוותיקה. סעיף 3א' לפקודה שהסדיר את הזכות לפיצויים ללא הוכחת נזק מצא את ביטוי בהוראת סעיף 56(ג) לחוק זכויות יוצרים אך יש לבחון את הוראות הסעיף בעין קפדנית יותר ובהתייחס להיגיון הדברים ולתכלית ההרתעתית של החוק שהיא : **"להגן על זכויות היוצרים לקדם את היצירה המקורית ולצמצם ככל הניתן את כמות ההפרות"**.

72. אינני סבורה שמדובר בהפרה אחת, גם אם האירוע היה מתגלגל, כלומר כתבות שחזרו על עצמן ברציפות במועדים סמוכים, פורסמו במסגרתן שלושה צילומים שונים ולא רק צילום אחד. עם זאת, לא ראיתי לקבוע כי לפנינו שבע הפרות. הרי, התובע העמיד את תביעתו על סך של 150,000 ₪ לצרכי אגרה, לפי שלושה צילומים. בכך גילה דעתו כי מדובר בשלוש הפרות. לפי מספר הצילומים ולא לפי מספר הכתבות או מועד הסרת הצילומים מארכיון וואלה ומארכיון גוגל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

1
2 73. לסיכום פרק זה : אני קובעת כי כל אחד מן הצילומים הנידונים הוא בחזקת יצירה מקורית
3 ועצמאית. עסקינן בהפרת זכויות בשלושה צילומים. הפרת הזכויות בכל צילום מחייבת
4 הענקת פיצוי נפרד ועצמאי. לאור זאת יש לבחון את הפיצוי שייפסק.

גובה הפיצוי:

5
6
7 74. מכאן אעבור לבחון - מהו גובה הפיצוי שיש לפסוק לתובע בגין כל הפרה ?
8 החיקוק הרלוונטי הינו סעיף 56 לחוק זכות יוצרים שזו לשונו :

9
10 "56. (א) הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, רשאי בית המשפט, על פי

11 בקשת התובע, לפסוק לתובע, בשל כל הפרה, פיצויים בלא
12 הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 שקלים חדשים.

13 (ב) בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט
14 לשקול, בין השאר, שיקולים אלה:

15 (1) היקף ההפרה;

16 (2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;

17 (3) חומרת ההפרה;

18 (4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;

19 (5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;

20 (6) מאפייני פעילותו של הנתבע;

21 (7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;

22 (8) תום לבו של הנתבע.

23 (ג) לעניין סעיף זה יראו הפרות המתבצעות במסכת אחת של

24 מעשים, כהפרה אחת.

25 (ד) השר רשאי, בצו, לשנות את הסכום הקבוע בסעיף קטן (א)".

26
27 75. לפי הסעיף, גובה הפיצוי עומד על סך של עד 100,000 ₪ עבור כל הפרה. אכן, התובע העמיד
28 את תביעתו על סך של 150,000 ₪, לצרכי אגרה עבור שלושה צילומים.
29 לעמדתה של וואלה צילומים כאלה נרכשים מלכתחילה בסכומים נמוכים יחסית של כמה
30 מאות שקלים לצילום, המשולבים בסדרה של פרסומים.
31 התובע עצמו העיד בהגינות רבה, כי צילום כזה נרכש בטווח של כמה מאות לכמה אלפים,
32 וצילום ספציפי (הצילום עם נור; הצילום עם עהד והדגל; הצילום עם עהד והשוטרת)
33 מתומחר על ידו באלף ₪ (עמ' 10 לפרוטוקול ש' 12 – 20).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

76. אין בפסיקה תעריף אחיד להפרת זכויות יוצרים בצילום.
כך בתיק רע"א 12/17 שהוזכר לעיל. החיוב בגין שימוש בצילום פרי יצירתו של המבקש, היה בסך 1,800 ₪ בלבד.
כב' השופטת אבניאלי בפסק דינה בת.א. (מחוזי ת"א) 25900-12-13 **זכאי נ' ברוורמן** (פורסם בנבו, 3.7.2017), ראתה להעמיד את הפיצוי בגין פרסום מפר של צילום באתר ynet, על סך של 3,000 ₪, כמפורט שם.
במקורות אחרים, נפסקו סכומים גבוהים יותר. ב-ת.א. (שלום י-ם) 15155/06 **שגיא קופר נ' תבירו בע"מ ואח'** (ניתן ביום 6.1.2008 מפי כב' השופט ארנון דראל, פורסם בנבו) נפסק סכום של 10,000 ₪ לכל הפרה של זכות יוצרים ופיצוי כולל בסכום של 5,000 ₪ עבור הפרת הזכות המוסרית.
ב-ת.א. 3560/09, 3561/09 (מחוזי י-ם) שהוזכר לעיל, נפסק סכום של 3,000 ₪ בגין כל אחת מ-15 הפרות שבוצעו עבור פרסום צילום בספר ועוד 2,000 ₪ בגין הפרת זכויות בצילום שפורסם באינטרנט.
ב-ת.א. 45542-12-11 שאוזכר לעיל, הושת חיוב בסכום כולל של 50,000 ₪ עבור פרסום צילומים של התובע ע"י חברות שידור מקצועיות הפועלות למטרת רווח.
פיצוי בסכום של 50,000 ₪ להפרה נפסק גם ב-ת.א. 16277-07-10 (שלום ראשל"צ) **אברג'יל נ' כהן**, ניתן מפי כב' השופטת איריס סורוקר ביום 16.9.2011.
77. בענייננו, בוצעו פרסומים חוזרים ונשנים של צילומי התובע, בסדרת כתבות באתר וואלה בחודשי דצמבר 2017 – ינואר 2018. לאחר שהתובע העמיד את וואלה על זכויות היוצרים שלו בצילומים נוהל מו"מ בין פרקליטי הצדדים. לאחר שהמו"מ נכשל הסירה וואלה את הפרסומים. לכאורה מדובר בפרק זמן מוגדר וקצר יחסית.
עם זאת, כפי שהתובע הסביר, דווקא בפרק זמן זה כאשר החדשות הנוגעות לעד תמימי היו בכותרות, היה באפשרותו להיבנות כלכלית ולקנות לעצמו שם באמצעות הצילומים שלהשגתם טרח ימים רבים.
לפיכך, אני מקבלת את עמדת התובע כי נגרם לו נזק ממשי כתוצאה מהפרת זכויותיו.
78. עוד אני מוצאת, כי וואלה פעלה להפקת רווח כתוצאה מפרסום הכתבות יחד עם התמונות שצילם התובע. היא בחרה להוסיף לכתבות צילומים כדי להגדיל את האטרקטיביות שלהן. לתפיסתי, וואלה בחרה ליטול צילומים מתוך דפי פייסבוק פלסטינאיים אנונימיים כאשר לא היה באפשרותה לברר ולדעת מיהו הגורם שעמד מאחורי הצילומים אותם נטלה.
כפי שצינתי כבר בפסק דין זה, כאשר מדובר באתר חדשות רציני ובעל משאבים, התנהלות זו אינה התנהלות בתום לב. ייתכן כי אף התנהלות זו יכולה להעיד על כוונה מסוימת ליטול

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

1 צילומים ממקור לא ידוע, כדי להימנע ממתן קרדיט כלכלי ושלילת זכותו המוסרית של
2 הצלם היוצר.

3
4 79. האיזון בין כלל האינטרסים ושקלול הנתונים המפורטים בסעיף 56 לחוק זכות יוצרים,
5 הוא מלאכה עדינה. לאחר שאני שוקלת את כלל הפרמטרים סבורה אני כי בנסיבות
6 הספציפיות של תיק זה ולאור קביעותי שפורטו היטב לעיל, יש להחמיר עם הנתבעת
7 ולהעמיד את הפיצוי לו זכאי התובע בגין כל צילום על רף הגבוה, ואף למעלה מכך. לפיכך,
8 אני מעמידה את הפיצוי לתובע בגין כל הפרה, לרבות הזכות המוסרית ביצירה, על סך של
9 20,000 ₪, דהיינו 60,000 ₪ בסה"כ.

10
11 80. אין המדובר בסכום המירבי בו נקב המחוקק, אך מדובר בפסיקת סכום על הרף הגבוה
12 מבין פסקי דין שאוזכרו לעיל, משום שאני רואה לנכון להוסיף את האפקט ההרתעתי
13 הנחוץ כדי למנוע הפרת זכות יוצרים בעתיד. שלא תהא ידם של אתרי החדשות קלה על
14 מקשי המקלדת בבואם לבצע העתקות מדפי פייסבוק חינוכיים ואנונימיים. אין גם לשכוח
15 שמדובר בסופו של יום בגוף תקשורתי למטרות רווח שבחר להשתמש בצילומים שלא בדרך
16 המלך מחד גיסא תוך פגיעה בזכויות יוצרים, כשמן העבר השני עומד לו הפרט, אדם אשר
17 פרנסתו נגזרת מתוקף מקצועו כצלם המתעד אירועים תוך נטילת סיכון עצמי. לא מן הנמנע
18 שהתובע יכול היה לייצר לעצמו פרנסה, פרסום ומוניטין כתוצאה מאותם צילומים.
19 אני לוקחת בחשבון גם את קלות ההעתקות הנגזרת מהשתכללות אמצעי הטכנולוגיה
20 הדיגיטלית. נטילת צילומים מתוך אתרי פייסבוק היא דוגמא עדכנית, ומי יידע מה צופן
21 לנו המחר? תפקידם של בתי המשפט לשמש תריס ומגן מפני הפרת זכות יוצרים, והדבר
22 צריך למצוא ביטוי גם בקביעת גובה הפיצוי.
23 בד בבד, יש לשמור על מידתיות והלימה עם הפסיקה עד כה ולא לנסוק באופן קיצוני כלפי
24 מעלה.

25
26 81. בדברי ההסבר שפורסמו ברשומות, **הצעת חוק זכות יוצרים התשס"ה-2005** (פורסם
27 בהצ"ח 196 י"ג בתמוז התשס"ה, 20 ביולי 2005) נאמר ביחס לסעיף 56 האמור שהופיע שם
28 בסעיף 58 כדלקמן:

29
30 "לעיתים קרובות, במקרים של הפרת זכות יוצרים, קשה לתובע להוכיח בצורה
31 מדויקת את נזקו, אף שברור כי נגרם נזק. בנוסף, נוכח המאפיינים של זכות
32 היוצרים והקלות הרבה בה היא עלולה להיות מופרת, קיים צורך לפסוק פיצוי
33 שיהיה בו גם משום הרתעה. מתוך שני צרכים אלה מוצע לקבוע סמכות לבית

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

המשפט לפסוק במקרים המתאימים פיצויים בלא הוכחת נזק. סעיף 3א'
לפקודה, קובע סכום מירבי של 20,000 ₪ וסכום מזערי של 10,000 ₪ לכל הפרה,
עורר התדיינויות מרובות. ואף נמתחה עליו ביקורת בבית המשפט העליון (ר'
למשל ע"א 592/88 שגיא נ' עזבון ניניו, פד"י מ"ו 2, 254). קביעת רצפה לפיצוי
פוגעת בשיקול הדעת השיפוטי ואינה מתאימה למקרים שבהם הפרת הזכות היא
קלה ולא גרמה נזק ממשי. קביעת תקרה של 20,000 ₪ אינה מתאימה למקרים
חמורים יותר. מוצע על כן לקבוע הסדר פיצויים בלא הוכחת נזק הקובע תקרה
בלבד, בסכום של 100,000 ₪, ומשאיר לשיקול דעת בית המשפט את פסיקת
הפיצויים עד לסכום זה בעזרת שיקולים מנחים המפורטים בסעיף קטן (ב)
המוצע. בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע, בדומה לסעיף 13(ב) לחוק העוולות
המסחריות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק עוולות מסחריות") כי מסכת אחת של
מעשי הפרה מהווה הפרה אחת לעניין הפיצויים בלא הוכחת נזק". (עמ' 1137 –
1138).

82. אשר על כן, אני מחליטה לפסוק לזכות התובע בגין ההפרות נשוא תביעה זו פיצויים בסכום
כולל של 60,000 ₪ בגין ההפרות בשלוש היצירות שצולמו על ידו ונלקחו ע"י וואלה תוך
עצימת עיניים, מדפי פייסבוק פלסטינאיים בהם לא ניתן לזהות את בעל הזכויות, ופורסמו
בסדרת כתבות באתריה, מבלי להעניק לו את הקרדיט המוסרי והכלכלי המגיע לו.

סיכום:

83. מן המקובץ לעיל, אני פוסקת כדלקמן:

א. זכות היוצרים בשלושת הצילומים נשוא התובענה היא של התובע.

ב. הצילומים פורסמו ע"י הנתבעת בסדרה של כתבות מבלי להעניק לתובע את
התגמול הכלכלי והמוסרי לו הוא זכאי.

ג. הגנות "מפר תמים" ו- "שימוש הוגן" אינן עומדת לנתבעת. אני מוצאת כי נטלה
את הצילומים מדפי פייסבוק פלסטינאיים אנונימיים תוך הפרת זכות היוצרים
והזכות המוסרית של היוצר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה! תקשורת בע"מ
17 למרץ 2020

1 ד. מדובר, בשלושה צילומים בהם הפרה הנתבעת את זכות היוצרים והזכות
2 המוסרית של התובע. דהיינו שלוש הפרות.

3
4 ה. אני פוסקת לזכות התובע סך של 20,000 ₪ בגין כל הפרה כפיצוי ללא הוכחת נזק
5 הכולל גם את הזכות המוסרית.

6 סה"כ אני פוסקת לזכות התובע סכום כולל של 60,000 ₪ בגין שלוש ההפרות גם
7 יחד. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.

8
9 ה. אני מחייבת את הנתבעת בתשלום שכ"ט עו"ד התובע בהליך הנוכחי בסך של
10 20,000 ₪.

11
12 ו. עוד אני מחייבת את הנתבעת בתשלום אגרת משפט א' ו-ב' בהם נשא התובע, כל
13 אחת מהן כערכה ביום תשלומה.

14
15 ח. המזכירות תמציא עותק פסק דין זה לב"כ הצדדים.

16
17
18
19 ניתן היום, כ"א אדר תש"פ, 17 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.

20

נועה גרוסמן, שופטת

21

22

23

24